

همه باید حق رأی داشته باشند

مترجم: عصمت قائم مقامی

رئیس جمهور آفریقای جنوبی در مورد سفیدپوستها و سیاهپوستها، "گروههای ضربت"، و مساوات میان نژادها سخن می گوید

رئیس جمهور آفریقای جنوبی، اف. دبلیو. دو گلارک (F.W. de Klerk)، مردی پرشتاب است. دو گلارک در سپتامبر، تقریباً یک ماه بعد از کنار زدن سلف بیمار خود، پی. دبلیو. بوتاه (P.W. Botha)، حزب ملی یعنی حزب حاکم را با یک اعلامیه جسورانه مبتنی بر "تفکر جدید" به یک انتخابات منحصر "سفید کشانید" و اختیارات بی سابقه‌ای را برای اصلاحات به دست آورد. از آن زمان او انبوهی از اقدامات برجسته را عهده دار شده است: آزاد کردن والتر سیسولو (Walter Sisulu) و شش نفر دیگر از سران کهنه گار کنگره ملی آفریقا که غیرقانونی شناخته شده است؛ برداشتن موانع اعتراض جمعی؛ و حرکت در جهت لغو قرانین، "کهنه" در زمینه تبعیض نژادی. هدف اعلام شده او "ایجاد یک جو آرام" برای مذاکرات در مورد تسهیم قدرت بین ۳۰ میلیون سیاهپوست و ۵ میلیون سفیدپوست آفریقای جنوبی است. هفته گذشته، دو گلارک در اولین مصاحبه مطبوعاتی خود بعد از تصدی ریاست جمهوری، با اسپنسر ریس از نیوزویک و ویلیام گلیمبورن از واشنگتن پست در دفتر خود در پرتوریا گفتگویی داشت که قسمتهایی از آن را در زیر می خوانید:

ریس: شما آنچه را که اکنون در آفریقای جنوبی دارد اتفاق می افتد، "اجتناب ناپذیر" و "تغییر ناپذیر" توصیف کرده اید. چرا؟

دو گلارک: ده سال گذشته دوره‌ای سخت و مهم بود که در طی آن خیلیها فهمیدند که تبعیض نژادی نمی‌تواند ادامه یابد. حزب ملی اکنون قبول کرده است که همه شهروندان آفریقای جنوبی - سیاهپوستها، سفید پوستها، رنگین پوستها و سرخپوستها - برای همیشه در همین کشور در قدرت سهیم خواهند بود.

- این مسئله (تسهیم قدرت) را تا کجا پیش می‌برید؟

- ما می‌دانیم که چه باید انجام شود و با نهایت سرعت کار می‌کنیم تا فضایی را به وجود آوریم که ما را به مذاکرات واقعی درباره این مسئله هدایت کند که چگونه باید ساختار تسهیم قدرت در آفریقای جنوبی را بسازیم، و اینکه قانون اساسی جدید چگونه باید باشد؛ قانونی که موید این باشد که همه مردم آفریقای جنوبی حق رأی داشته باشند. ما باید خود را از سلطه سفیدپوستان رها کنیم. ولی البته راه حل مسئله این نخواهد بود که وضعیتی جایگزین وضع فعلی شود که اقلیت سفید پوست یا اقلیتی دیگر ناگهان خود را زیر سلطه بیابد. باید نوعی موازنه قدرت به وجود آید.

- کنگره ملی آفریقا که غیرقانونی شناخته شده است در بیانیه حراره پیشنهاد کرده است که یک دولت انتقالی متشکل از سیاهپوستان و سفیدپوستان تشکیل شود، و مجمعی برای تهیه پیش نویس قانون اساسی انتخاب گردد، نظر شما چیست؟

- من میل ندارم که درگیر یک تحلیل تفصیلی از برنامه کنگره ملی آفریقا بشوم. بگذارید به جای این کار، موقعیت خودمان را با توجه به چند اصل اساسی بیان کنم. آفریقای جنوبی حاضر نیست که اصلاحات یا طرح تجدید ساختار کشور را در معرض کنترل خارجی قرار دهد. ما حاضر نیستیم که در وضعیتی قرار بگیریم که در آن، دولتی که به طور قانونی انتخاب شده است، معلق شود. ما باید مذاکره کنیم، با این قصد که بتوانیم با اطمینان و با یک قانون اساسی که اکثریت مردم این کشور پشتیبان آن خواهند بود به جلو برویم. وقتی قانون اساسی را داشته باشیم، مقامات کنونی مجبور خواهند بود که آن را بپذیرند. به بیان دیگر، ما از اصلاحات قانونی در امتداد خط قانون حمایت می‌کنیم.

- اگر شما موقعیت دولت خود و کنگره ملی آفریقا را با هم مقایسه کنید، تفاوت اساسی بر سر حقوق اقلیت یا به اصطلاح "گروه"، در مقابل مسئله ساده "یک نفر - یک رأی" است. آیا نوعی سازش بین این دو امکانپذیر است؟

- این یکی از اقلام مهم برنامه کار ما است. بگذارید چند نکته را روشن کنیم. نخست اینکه اگر به خارج از آفریقای جنوبی نگاه کنیم، حقوق اقلیت چیز تازه‌ای نیست. در آمریکا، یک ایالت بسیار کوچک، همان تعداد نماینده در مجلس سنا دارد که بزرگترین ایالت. این امر، یک جور سازش گروهی با مقتضیات محیط است. این نوع سازش گروهی با مقتضیات محیط در بلژیک هم هست. همین وضع، منتهی به شکل دیگر، در سوئیس هم هست. و ما برخلاف گذشته، از لحاظ ایدئولوژی فی‌نفسه مقید به یک تعریف انعطاف ناپذیر از گروه، در راستای مسائل نژادی یا قومی نیستیم.

- آیا همه اینها شما را در معرض این اتهام که دارید سفیدها را "می‌فروشید"، قرار نمی‌دهد؟

- اگر ما موفق بشویم - و من مطمئنم که خواهیم شد - به نوعی تسهیم غیرتبعیضی برسیم - که

حمایت جدی و پرمعنایی از اقلیتها را ارائه می‌دهد، - من قادر خواهم بود که از پس این نوع اتهامات برآیم. من واقعا "نگران دست راستی‌های افراطی نیستم. اکثریت قاطع سفیدپوستان این کشور، نکات مهم حکومت را پذیرفته‌اند. واضح است که یکی از کارهای دشواری که با آن روبه‌رو هستیم، آرام کردن و اطمینان دادن به درصد عمده‌ای از سفیدپوستان در مورد فوایدی است که اصلاحات و تسهیم قدرت احتمالا" برای آنان خواهد داشت. از نظر من، این هم اهمیت دارد که مردم را نیز در این فرایند با خود همراه کنم - در غیر این صورت، واقعا "خطر یک واکنش سیاسی به وجود خواهد آمد.

- در مورد گزارشهای اخیر در زمینه "اینکه گروههای مخفی به اصطلاح "ضربت" پلیس احتمالا" تعداد زیادی از سیاهپوستان عملگرا را به قتل رسانیده‌اند، چه نظری دارید؟

- واضح است که این مسئله عمیقا" برای من اهمیت دارد. قصد دارم ترتیبی بدهم که این موضوع مورد بررسی دقیق قرار بگیرد به طوری که هیچ واقعیتی در مورد آن پنهان نماند. من این گونه کارها را تأیید نمی‌کنم. فقط موقعی می‌توانم تصمیم بگیرم که چه اقدامی باید انجام شود که همه حقایق را در اختیار داشته باشم. هنگامی که صحت این ادعا ثابت شود، اقدام مقتضی هم انجام خواهد گرفت.

- سلف شما غالبا" به وجود یک "جو انقلابی" در آفریقای جنوبی اشاره می‌کرد. آیا این وضع هنوز هم وجود دارد؟

- تا حدی بله، جو انقلابی تا حدودی درست زیر سطح وجود دارد اما فکر می‌کنم اگر ثابت کنیم که در مورد اصلاحات خیلی جدی هستیم، و اینکه عمیقا" حسن نیت داریم، آن وقت این جو کمتر خواهد شد و ما را به مرحله‌ای خواهد رسانید که بتوانیم وضع را کاملا" عادی کنیم.

- آیا این حرف به معنای پایان دادن به وضع اضطراری است؟

- هدف اعلام شده ما هر چه زودتر رسیدن به چنین هدفی است. اگر نشود که با یک گام فراگیر به آن رسید، آن وقت من به دنبال راهها و وسایلی نیز خواهم بود که با کمک آنها بتوانم این کار را به صورت گام به گام انجام دهم.

- آزاد کردن والتر سیسولو و شش نفر دیگر از سران کنگره ملی آفریقا بسیار با آرامش انجام شد.

آیا این موضوع راه را برای نلسون ماندلا نیز هموار می‌کند؟

- آزادی ماندلا تحت رسیدگی مداوم است؛ در مورد امکان این موضوع باید به آنچه خود او چندین بار گفته است برگردیم - اینکه در این برهه خاص از زمان، آزادی او واقعا" مسئله مهمی نیست. ثانیا"، برخورد ما در تمام مدت این بوده است که ما می‌خواهیم نه تنها ماندلا، بلکه همه چهره‌های دیگر سازمانهای افراطی، از جمله کنگره ملی آفریقا، به سوی وضعیتی حرکت کنند که راه حل‌های

تأملات
مسالمت آمیز امکان پذیر شود، و این امر یعنی کنار گذاشتن خشونت. اگر چنین وضعی پیش بیاید، بلکه در پشت میز مذاکره برای آنها هم جا هست. نه یک جای انحصاری، بلکه یک جا. الان نمی توانم بگویم ماندلا کی آزاد خواهد شد.

— رئیس جمهور بوتوا در ژوئیه با ماندلا گفتگو کرد. آیا شما این کار را ادامه داده اید؟

— نه، من هنوز او را ندیده ام.

— اعضای کابینه شما چگونه؟

— تماسهایی بین وزرا و آقای ماندلا، و بین آقای ماندلا با خیلی کسان دیگر بوده است. او می تواند چنین تماسهایی داشته باشد.

— با توجه به اینکه چنین بحثهایی در جریان است، آیا مذاکرات عملاً آغاز شده است؟

— باید پاسخ مثبت بدهم، اما در تحلیل نهایی، باید به مرحله ای برسیم که به شکلی به مذاکرات "آزاد" کنونی انسجام بدهیم.

— بنابراین، اکنون در مرحله "مذاکره درباره مذاکرات" هستید؟

— از یک دیدگاه، بله. اما از دیدگاه دیگر، گاهی فکر می کنم که گفتگو شروع شده است، اما این مذاکره به مفهوم فنی کلمه نیست.

— اما بی تردید، حالا دولت شما و کنگره ملی آفریقا برای رسیدن به توافق، زیر فشار شدید، مخصوصاً از سوی ابرقدرتها قرار داد.

— فکر می کنم این مورد خوبی برای فشار بر کنگره ملی آفریقا است. زیرا حالا در برای آنها باز است. فقط باید داخل شوند. اما واقعاً دیگر لازم نیست که کسی آفریقای جنوبی را زیر فشار بگذارد چون ما خودمان می خواهیم حرکت کنیم. ما خود را برای انجام اصلاحات متعهد کرده ایم. زمان آن رسیده است که جامعه بین المللی در مسیری که پیش گرفته ایم، حمایتان کند.

— نگرانیهای دیگران درباره دولت شما چیست؟

— ما در یک فرایند درگیر شده ایم. فکر نمی کنم بتوانید برای آن زمان معینی تعیین کنید. اگر انتظار این باشد که باید ظرف شش ماه راه حل نهایی برسیم، نمی توانیم آن را برآورده سازیم. اما فکر می کنم ظرف شش ماه بتوانیم آن قدر پیشرفت کنیم که همه این

واقعیت را تأیید کنند که منظور ما واقعا " این است که کار کنیم ، حسن نیت داریم ، و اینکه در مورد هدفهایی که عنوان کرده‌ایم ، جدی و رو راست هستیم . من تصور نمی‌کنم که ظرف شش یا نه ماه همه مسائل آفریقای جنوبی حل شود . اما پیشرفت خواهد بود ؛ در چارچوب آنچه گفته‌ایم ، پیشرفت خواهیم کرد .

— بنابراین ، بگذارید پرسش اساسی را مطرح کنم . چه موقع سیاهپوستهای آفریقای جنوبی آزاد خواهند شد ؟

— پاسخ کوتاه این است که تا آنجا که ممکن است زودتر . به محض اینکه در مذاکرات به یک توافق و تفاهم برسیم ، سیاهپوستها آزاد خواهند شد . بنابراین اولویت یکم این است که مذاکرات پیش برود . هدف ما تضمین این است که همه شهروندان این کشور طبقه یک باشند . ما می‌دانیم که زمان اهمیت دارد . . . اما صمیمانه معتقدیم که راه درست ، راه گفتگو و مذاکره است .

